

G E H E I M

Raad

Datum: 12 oktober 2021

Besluit: Conform, 17 voor - 2 tegen

Raadsvergadering van: : 12 oktober 2021
Agendanummer : 16
Portefeuillehouder : L.A.M. Kompier
Steller : D. Sijbesma
Datum B&W-besluit : 7 september 2021
Onderwerp : Voorbereidingskrediet herhuisvesting brandweer in Langedijk (67)

Is preventief toezicht van de provincie op het voorstel van toepassing?: ☒ Ja

Gebruik dan het formulier Afstemming Fusiepartner, te vinden onder het kopje Algemeen.

Gevraagde beslissing(en)

1. een bedrag van € 220.000,-- als voorbereidingskrediet te verstrekken voor het starten van de ontwikkeling van het herhuisvesten van de brandweer in Langedijk en dit na activatie op te nemen in het meerjareninvesteringsplan (MIP);
2. de geheimhouding, opgelegd door het college omtrent de locatie-specifieke informatie uit het voorstel herhuisvesting brandweer in Langedijk, te bekrachtigen.

Inleiding

De gemeente Langedijk is samen met de veiligheidsregio op zoek naar een nieuwe locatie voor de brandweerkazerne. Hiervoor is in een vroeg stadium, toen bekend werd dat de huidige kazernelocatie aan de Vroedschap vrijgespeeld diende te worden, samen opgetrokken om een toekomstbestendige oplossing te vinden. Lang is gedacht dat de kazerne aan de Vroedschap op zou kunnen gaan in een (nieuwe) kazerne binnen Heerhugowaard. Dit blijkt vanuit het oogpunt van een goede veiligheid niet aanvaardbaar in verband met de barrière werking van weg, water en spoor tussen Langedijk en Heerhugowaard. De locatie van een brandweerkazerne is vaak historisch bepaald en ook de samenhang met omliggende kazernes is relevant. Vanuit dat oogpunt is een kazerne in Langedijk van strategisch belang. Het specifieke zoekgebied is in een notitie onderbouwd door de veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN). De notitie vormt een bijlage bij het vertrouwelijk collegevoorstel welke voor u ter inzage ligt bij de griffie.

In dit zoekgebied kunnen de bestaande kazernes op de Vroedschap en De Mossel samen gevoegd worden tot één brandweerkazerne. Hierbij komt de locatie Vroedschap volledig vrij ten behoeve van de ontwikkeling van woningbouw. De locatie De Mossel wordt gehuurd door de gemeente. Na de samenvoeging kan hiervan de huurovereenkomst worden opgezegd. Tevens biedt een nieuw te bouwen brandweerkazerne de mogelijkheid regionale functies, zoals een opleidingslocatie en keuringslocatie, in te passen in de te realiseren brandweerkazerne. Onderbouwing en draagvlak dienen hiervoor nog gerealiseerd te worden. Vanuit de VRNHN is deze behoefte aangedragen. Ook de reddingsbrigade is op zoek naar een nieuw onderkomen. Dat kan meegenomen worden in dit project. Het realiseren van een nieuwe brandweerkazerne in Langedijk betekent een plus op het gebied van veiligheid. Een nieuwe brandweerkazerne betekent een toekomstbestendige bijdrage aan de veiligheid in Langedijk. Voor de brandweertzorg in Langedijk is de gemeente en de VRNHN afhankelijk van brandweervrijwilligers. De VRNHN kan een aantrekkelijke nieuwe brandweerlocatie goed gebruiken voor het aantrekken van nieuwe brandweervrijwilligers.

Het is duidelijk geworden dat het realiseren van een brandweerkazerne in het zoekgebied onder voorwaarden mogelijk is. Met het voorbereidingskrediet kan gestart worden met de voorbereiding van de ontwikkeling van het herhuisvesten van de brandweer.

Vanuit voorbereidingskrediet zal onder meer de volgende vervolgstappen worden gezet:

- het doorlopen van het planologisch-juridisch pad;
- het opstellen van een 'programma van eisen';
- het verwerven van grond.

Geheimhouding

Het college heeft besloten geheimhouding op te leggen omtrent de locatie-specifieke informatie uit het voorstel herhuisvesting brandweer in Langedijk. Dit in verband met de belangen van de gemeente op het gebied van financiën, veiligheid en economie. Met geheimhouding wil het college prijsopdrijving van de te verwerven gronden voorkomen.

Aanleiding

Op 16 mei 2016 heeft het college besloten om het gebouw aan de Vroedschap 1-9 te Zuid-Scharwoude (gemeentehuis, brandweerkazerne en buitendienst) geheel vrij te spelen. Begin september 2019 hebben het bestuur en de ambtelijke organisatie van de gemeente Langedijk het gebouw verlaten. Van de 'oude' gebruikers is alleen de brandweer nog gehuisvest in het gebouw. De rest van het gebouw is in de tijdelijkheid in gebruik gegeven aan Flexwonen NH voor antikraak. De locatie krijgt op termijn een andere invulling. Daarbij ligt het voor de hand te denken aan de ontwikkeling van woningbouw. Het is reëel dat de brandweer op termijn vertrekt vanuit die locatie, deels vanwege het besluit om het gebouw aan de Vroedschap 1-9 te Zuid-Scharwoude vrij te spelen en deels vanwege een optimale brandweezorg in het gebied.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van de brandweer in Noord-Holland Noord

Bij de regionalisering van de brandweer in 2015 is door de zeventien gemeenten uit de regio Noord-Holland Noord en de VRNHN besloten dat de gemeenten de voor de brandweezorg noodzakelijke locaties en de daarbij behorende terreinen niet in eigendom zouden geven aan de VRNHN. Het doel van deze afspraak was te voorkomen dat er onbedoelde herverdeel-effecten zouden ontstaan in de bekostiging van gemeenten aan de VRNHN. Volgens het verslag van het Algemeen Bestuur (AB) van 25 april 2013 was het belangrijkste argument voor deze constructie dat een toekomstige herbestemming van een pand en/of een locatie makkelijker door een gemeente dan door de VRNHN kon worden ingevuld.

Huidige situatie

De huidige brandweerkazerne van gemeente Langedijk is gevestigd aan de Vroedschap 7 te Zuid-Scharwoude. Op deze locatie is tevens een opleidingslocatie van de brandweer gevestigd. Deze opleidingslocatie is van oudsher ontstaan vanwege de ruimte en de ligging in het gebied.

De positie van deze kazerne maakt dat er voor een optimale brandweerdekking, in het noordelijk deel van het gebied, een tweede brandweerpost ingericht dient te zijn. Deze is gevestigd in een bedrijfsverzamelgebouw aan De Mossel 59 te Noord-Scharwoude.

De VRNHN heeft met de gemeente Langedijk op 26 maart 2015 een bruikleenovereenkomst afgesloten voor het in gebruik geven van de panden: Vroedschap 7 te Zuid-Scharwoude en De Mossel 59 te Noord-Scharwoude. In deze overeenkomst is de gemeente Langedijk verantwoordelijk voor de onderhoud, nutsvoorzieningen, belastingen en verzekeringen van het pand. De VRNHN is verantwoordelijk voor de inventaris van de brandweer.

Uitkomsten van gesprekken met de VRNHN

Over het herhuisvesten van de brandweer in relatie tot het vrijspelen van de Vroedschap heeft het college meerdere gesprekken gevoerd met de VRNHN. Deze gesprekken hebben de volgende inzichten opgeleverd:

- een gezamenlijke kazerne Heerhugowaard en Langedijk behoort niet tot de opties. Lang is gedacht dat de kazerne aan de Vroedschap op zou kunnen gaan in een (nieuwe) kazerne binnen Heerhugowaard. Dit blijkt vanuit het oogpunt van een goede veiligheid niet aanvaardbaar in verband met de barrière werking van weg, water en spoor tussen Langedijk en Heerhugowaard;
- de huidige kazerne op de Vroedschap 7 te Zuid-Scharwoude kan samen gaan met de brandweerpost op De Mossel 59 te Noord-Scharwoude;
- de kazernefunctie op de Vroedschap 7 kan los worden gezien van de opleidingsfunctie. Hierbij is de gemeente verantwoordelijk voor het huisvesten van de brandweezorg. Het onderbrengen van de opleidingsfunctie is een verantwoordelijkheid, mede de financiering hiervan, van de VRNHN en zou eventueel elders kunnen;
- de gemeente Langedijk is met het vrij spelen van de Vroedschap initiatiefnemer voor het verplaatsen van de brandweerkazerne. De gemeente zal zelf, conform eerdere afspraken, zorg moeten dragen voor het huisvesten van de brandweer;

- bij een brandweerkazerne op de Vroedschap, is er altijd nog met een noordelijk gelegen brandweerpost ten opzichte van de Vroedschap nodig;
- vanuit de samenhang met andere kazernes in de regio en de centrale ligging van Langedijk is vanuit strategisch oogpunt het terugplaatsen van een brandweerkazerne in Langedijk noodzakelijk in een specifiek aangegeven zoekgebied.

Van leidende principes naar visie

De gemeente Langedijk zal vanuit de leidende principes waar ze voor staat: *het verhogen van de kwaliteit; verlagen van de kwetsbaarheid; en het versterken van de positie in de regio* (Uitgangspunten toekomstige gemeente Dijk en Waard), *Brandweervrijwilligers zijn belangrijk voor brandweezorg* en *Volkshuisvesting heeft prioriteit binnen Langedijk*, een stip op de horizon moeten formuleren. Een pragmatische oplossing voor het huisvesten van de brandweer lijkt niet meer passend.

Uitgangspunten toekomstige gemeente Dijk en Waard

De gemeenten Langedijk en Heerhugowaard gaan samen fuseren tot één gemeente Dijk en Waard. De drie (hoofd)doelstellingen van deze fusie zijn gericht op: het verhogen van de kwaliteit; verlagen van de kwetsbaarheid; en het versterken van de positie in de regio. Geredeneerd vanuit deze doelstellingen past het beste een nieuwe brandweerkazerne met opleidingslocatie. Met deze optie kan de huidige kazerne, Vroedschap 7, en post, De Mossel 59, samen gaan in één nieuwe brandweerlocatie. Een kazerne met opleidingslocatie versterkt de positie in de regio als toekomstige gemeente Dijk en Waard.

Brandweervrijwilligers zijn belangrijk voor brandweezorg

Voor de brandweezorg in Langedijk is de gemeente en de VRNHN afhankelijk van brandweervrijwilligers. De VRNHN kan een aantrekkelijke nieuwe brandweerlocatie goed gebruiken voor het aantrekken van nieuwe brandweervrijwilligers.

Volkshuisvesting heeft prioriteit binnen Langedijk

Volkshuisvesting is een urgent probleem. Met het vrij spelen van de Vroedschap kan voor een deel invulling gegeven worden aan deze urgentie.

Hulpvraag reddingsbrigade

De reddingsbrigade Heerhugowaard is begin 2020 bij de gemeente Langedijk gekomen met een hulpvraag voor het stallen van hun materieel. Zij moesten op dat moment vertrekken uit de accommodatie dat zij in gebruik hadden. Zij gebruikten een accommodatie van het recreatieschap Geestmerambacht. Om hen te helpen is door de gemeente besloten de reddingsbrigade de mogelijkheid te bieden tot tijdelijke huisvesting in de Vroedschap, in het gedeelte van de brandweerkazerne. De gemeente heeft geen 'formele' relatie met de reddingsbrigade en verder ingaan op deze hulpvraag is geen verplichting. Uit onderzoek blijkt het huisvesten van de reddingsbrigade in een nieuw te bouwen brandweerkazerne de meest haalbare en toekomstbestendige mogelijkheid.

Beoogd resultaat

Een toekomst bestendige brandweezorg met reddingsbrigade binnen het gebied Langedijk in relatie tot een goede balans met de opgaven voor woningbouw en een sluitende begroting.

Argumenten

- 1.1. *De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van de brandweer in Langedijk.*
Bij de regionalisering van de brandweer is besloten dat de voor de brandweezorg noodzakelijke locaties en de daarbij behorende terreinen in eigendom blijven van de gemeenten. Dit maakt dat de gemeenten in Noord-Holland Noord zelf verantwoordelijk zijn voor de huisvesting van de brandweer.
- 1.2. *Een optimale ontwikkeling van de locatie Vroedschap*
Door het uitplaatsen van de brandweer kan de locatie Vroedschap optimaal worden ontwikkeld.
- 1.3. *Het realiseren van een nieuwe brandweerkazerne betekent een plus op het gebied van veiligheid.*
Brandweervrijwilligers zijn belangrijk voor de brandweezorg in Langedijk. Voor de brandweezorg in Langedijk is de gemeente en de VRNHN afhankelijk van brandweervrijwilligers. De VRNHN kan een aantrekkelijke nieuwe brandweerlocatie goed gebruiken voor het aantrekken van nieuwe brandweervrijwilligers.
- 1.4. *Ambitie toekomstige gemeente Dijk en Waard*
Een nieuwe brandweerkazerne met opleidingslocatie past binnen de ambitie van de toekomstige gemeente Dijk en Waard. De huidige kazerne, Vroedschap 7, en post, De Mossel 59, kunnen samen gaan in één nieuwe brandweerlocatie en een kazerne met opleidingslocatie versterkt de positie in de regio.
- 1.5. *Het is stand houden van de reddingsbrigade is een extra plus op de hulpverlening*
De reddingsbrigade kan een positieve bijdrage leveren aan de veiligheidsbeleving binnen de zwemgebieden van de toekomstige gemeente Dijk en Waard. De reddingsbrigade kan wat toevoegen aan de primaire hulpverlening.
De reddingsbrigade Heerhugowaard heeft een boot in bruikleen van de Nationale reddingsvloot. Indien de reddingsbrigade Heerhugowaard wordt opgeheven moet deze boot elders worden ondergebracht. Dit zorgt voor een on-evenredigere verdeling van boten in het gebied. De boot zal naar alle waarschijnlijkheid ondergebracht worden in Callantsoog of Petten.
Veel vrijwilligers stromen door of zijn ook brandweervrijwilliger. Kortom, de reddingsbrigade is ook een informele wervingspool voor de brandweer.
- 2.1. *Geheimhouding betekent een actieve handeling van het college*
Het is geen automatisme dat informatie uit 'vertrouwelijke raadsmemo's of het besprokene in een besloten vergadering ook daadwerkelijk geheim blijft. Voor geheimhouding is een actieve handeling nodig. Geheimhouding moet uitdrukkelijk worden opgelegd door het college en worden bekrachtigd door de raad. In dit geval is het opleggen van geheimhouding met betrekking tot locatie-specifieke informatie opportuun om de beoogde locatie tegen zo'n gunstig mogelijke voorwaarden te kunnen verwerven. Met geheimhouding willen we prijsopdrijving van de te verwerven gronden voorkomen.

Kanttelingen

- 1.1. *Niet investeren betekent geen optimale brandweezorg en beperkte herontwikkeling Vroedschap*
Indien besluitvorming niet tot stand komt zal dat het volgende betekenen:
 - Geen optimale veiligheid en brandweezorg in het gebied. De brandweer zal gevestigd blijven op de Vroedschap in combinatie met een tweede brandweerpost op De Mossel;
 - Onzekerheid omtrent de huisvesting van de reddingsbrigade;
 - De herontwikkeling van de Vroedschap maar ten dele kan worden gerealiseerd;
 - De overlastsituatie van het hebben van een brandweerkazerne in een woonwijk blijft bestaan.

Communicatie

Voor de leden van de gemeenteraad Langedijk komen de onderliggende stukken omtrent dit voorstel onder geheimhouding ter inzage te liggen bij de griffie.

Participatie (Interactief werken)

Participatie is onderdeel van de procedure met betrekking tot het planologisch-juridisch traject. Dit onderdeel zal nader worden uitgewerkt, mede op basis van het gemeentelijke kernenbeleid, tijdens verdere ruimtelijke planvorming.

In deze opgave wordt er nauw samengewerkt met de VRNHN.

Financiën

Voorgesteld wordt om op basis van een voorbereidingskrediet van € 220.000 te starten met de voorbereiding van de ontwikkeling van het herhuisvesten van de brandweer in Langedijk. Dit bedrag is onderbouwd in een bijlage welke bij het vertrouwelijke collegevoorstel is gevoegd. In dit voorstel worden aan het college verkennende en voorbereiden stappen voorgelegd. Voorafgaand aan de uitvoeringsfase zal opnieuw besluitvorming plaatsvinden.

De voorbereidings- en realisatiekosten ten behoeve van de brandweerkazerne en reddingsbrigade zijn ten laste van de gemeente. Op dit moment loopt een traject bij de VRNHN om draagvlak te verkrijgen om de kosten van de opleidings- en keuringslocatie te kunnen dekken. Voordat het voorbereidingskrediet kan worden geëffectueerd dient afstemming plaats te vinden met de fusiepartner Heerhugowaard en de Provincie Noord-Holland. Dit omdat de gemeente Langedijk in het kader van de bestuurlijke fusie met de gemeente Heerhugowaard onder preventief toezicht staat. Het getekend formulier 'afstemming fusiepartner' is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

Na activatie zal het voorbereidingskrediet worden meegenomen in het meerjareninvesteringsplan (MIP) en brengt € 44.000,-- kapitaallasten met zich mee.

Preventief toezicht

Vanwege de vaststelling van het Herindelingsontwerp Langedijk en Heerhugowaard conform de Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi) is art. 21 van deze Wet van toepassing geworden. Dit betekent dat de provincie besluiten heeft aangewezen die vooraf de goedkeuring van de provincie behoeven. Het gaat om de volgende categorieën besluiten:

- besluiten tot vaststelling van begrotingen en begrotingswijzigingen.

Vervolgstappen

Na een positief besluit zal door het college de volgende vervolgstappen worden gezet.

Planologisch-juridisch pad

Het inzetten van vervolgstappen in het kader van het planologisch-juridische pad.

Opstellen 'programma van eisen'

Samen met de VRNHN zal nader vorm gegeven worden aan het 'programma van eisen', op dusdanige wijze dat op basis daarvan een eerste schetsplan opgesteld kan worden. Evident is dat hier een relatie ligt met de eerder beschreven punten op het gebied van reddingsbrigade en opleidings- en keuringsfaciliteiten. Het is zaak om over het laatste (opleidings- en keuringsfaciliteiten) snel duidelijkheid te verkrijgen over de haalbaarheid om deze faciliteiten te betrekken in dit project.

Verwerven van grond

Er zal verkent worden op welke wijze verkrijging van grond in het zoekgebied bewerkstelligd kan worden. Daarbij wordt geacteerd op basis van vertrouwelijkheid en 'onder voorbehoud van de totstandkoming van een onherroepelijke omgevingsvergunning'. In relatie met het voorgaande wordt de herontwikkeling van de locatie Vroedschap nog niet ter hand genomen en daarmee te wachten totdat de voorgestelde vervolgstappen succesvol zijn verder gebracht.

Ook ten aanzien van geheimhouding geldt dat deze opgeheven zou kunnen worden op het moment dat verwerving van de benodigde gronden is verzekerd.

Reddingsbrigade

Hoe al dan niet de 'verrekening' van de kosten voor het huisvesten van de reddingsbrigade Heerhugowaard er later uit moet komen te zien dient nader verkend te worden. Zo kan de reddingsbrigade een grotere rol spelen in het toezicht op de zwemgebieden binnen de toekomstige gemeente Dijk en Waard. Er kan gedacht worden aan een huurovereenkomst of aan een combinatie van beiden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat een huurovereenkomst geen dekking is van de investeringen, maar een dekking betreft van de kapitaallasten of een deel hiervan.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

Geen bijlagen.

Bijlagen ter informatie

Getekend formulier afstemming fusiepartner.

Burgemeester en wethouders van Langedijk

E. Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. Kompier
burgemeester

Agendnummer : 16
Onderwerp : Herhuisvesting brandweer in Langedijk

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 7 september 2021, nummer 67;

besluit:

1. een bedrag van € 220.000,-- als voorbereidingskrediet te verstrekken voor het starten van de ontwikkeling van het herhuisvesten van de brandweer in Langedijk en dit na activatie op te nemen in het meerjareninvesteringsplan (MIP);
2. de geheimhouding, opgelegd door het college omtrent de locatie-specifieke informatie uit het voorstel herhuisvesting brandweer in Langedijk, te bekrachtigen.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 12 oktober 2021.

de raadsgriffier

J.A. Vullings

de voorzitter

L.A.M. Kompier